

SZAKVÉLEMÉNY

Hantai Simon (Bia, 1922 – Párizs, 2008) festőművész 3, azaz három alkotásának értékbecsléséhez, a MNB-Ingatlan Kft. (székhely: Budapest, 1054. Szabadság tér 9.) számára.

Ez a dokumentum 12 számozott oldalból áll.

I.

Hantaï Simon helye a II. világháború utáni nemzetközi és magyar művészeti szcénában

Hantaï Simon a nemzetközi képzőművészeti szcena meghatározó alakja. Nevét ott találjuk a világ 100 leghíresebb és legsikeresebb kortárs művészt tartalmazó felsorolásokban. Nemcsak Európában, hanem a világ minden táján ismert és elismert festő, aki hírnevét már a hetvenes években megalapozta. 1982-ben ő képviselte Franciaországot a Velencei Biennálén, visszavonulását követően pedig olyan intézmények kiállítási ajánlatát utasított vissza, mint a párizsi Pompidou Központ, a Grand Palais, vagy a New York-i Guggenheim Múzeum. Kvalitásait, aktualitását és mai népszerűségét mi sem jelzi jobban, minthogy a világ kortárs műkereskedelmi hálózatának egyik legtekintélyesebb és legsikeresebb szereplője a többek között Jeff Koonst, Nam June Paikot, Georg Baselitzet, Francis Bacon, vagy éppen Damien Hirstöt reprezentáló Gagosian Gallery a művész legfontosabb képviselője. Művei pedig ott szerepelnek a világ legfontosabb képzőművészeti intézmények gyűjteményeiben is (lásd: 1 melléklet).

Hantaï képzőművészeti pályáját a budapesti Képzőművészeti Főiskola freskó szakán kezdte 1941-ben. Már korai, idehaza készült alkotásai is franciás igazodását mutatták. 1948-ban római ösztöndíjasként tanulmányutat tett Olaszországban, majd 1949-ben Párizsban telepedett le, ahol rövidesen kapcsolatba került a szürrealisták csoportjával. Barátság fűzte az irányzat szellemi vezéréhez, André Bretonhoz is, aki a festő első párizsi kiállítását rendezte. Időközben már a kollázs, a frottázs és a hajtogatás technikájával kísérletezett, és 1950-től fantasztikus lények, organikus formák, biomorf alakzatok jelentek meg alkotásain. Festményein egyre hangsúlyosabbá váltak a gesztusok, melyek fokozatosan átvették a figurák szerepét munkáin. A New York-i iskola párizsi bemutatkozását követően az absztrakt expresszionizmus hatása alá került, 1952-től gesztusfestmények, kalligráfiák születtek műtermében. 1960-tól fokozatosan lemondott a vászon keretre történő feszítéséről, s a batik, illetve décalcomanie (ragasztás) technikához hasonló pliage (hajtás) technikáját kezdte el alkalmazni festményein. Gyakorlata az akciófestészet attitűdjét idézi: vásznait összegyűrve festette meg, melyeket a száradás után kihajtogatott. Az így keletkező kép tulajdonképpen a vászon saját lenyomatát hozta létre. A pliage módszerrel készült művei sorozatokba, formai szekvenciákba rendeződnek. A színek fokozatos eliminálására törekedett, így sorozatai végül monokrómmá változtak. 1981-ben a megsemmisítésre ítélt vásznait kertjében eltemette, majd évekkel később kiást. Ekkor az anyagban nemcsak fizikai, de kémiai változások is lejátszódtak. Utolsó sorozata a 1982-es „Tabulas lilas” már csak a fehér szín alkalmazásával született meg. 1982-től 1994-ig abbahagyta a festést, kiállításokat sem rendezett, így tiltakozva a műtárgyak eltúlzott kereskedelmi értéke ellen. 1994-től újra alkotni kezdett: régi vásznait feldarabolta, szétvágta, majd, a festés gesztusát végérvényesen kiiktatva korábbi alkotásainak részleteiből – fragmentumok, vagy a fragmentumok részletekről készült fotók, illetve szitanyomatok felhasználásával – hozott létre új műveket. Az egy évtizeden át sorsukra hagyott korábbi vásznain ezúttal nem a természet, hanem maga a művész hajtotta végre a „pusztítást” és az újrateremtést.

II.

A felajánlott művek helye az életműben, valamint azok állapota

Hantaï jellemzően hajtogatással készült alkotásait nyolc korszakra osztja a szakirodalom. A MNB-Ingatlan Kft. (székhely: Budapest, 1054. Szabadság tér 9.) számára felajánlott három alkotás (lásd: 2. melléklet), e nyolc ciklus közül három különböző, egymást követő periódus termése. Az 1962–1982-es datálású *Pliage (Mariales)* a festő 1960 és 1962 között készült *A szűz köpenyei* ciklusához tartozó darab, az 1964-es *Panses*, az 1964 és 1965 közé keltezett *Bendő* sorozat egy tipikus képviselője, míg az 1971-ben készült *Aquarelles*, Hantaï 1970-től 1973-ig készült *Akvarell* ciklusába sorolható mű.

II. a. *A szűz köpenyei* ciklus 1960–1962

A három alkotás közül a legkorábbi *A szűz köpenyei* ciklushoz tartozik, mely a művész batikhoz

hasonló, a festést és hajtogatást kombináló technikájának első sorozata volt. E periódus darabjai jellemzően nagyméretű képek, melyeken az uralkodó szín a helyenként szürke és fekete foltokkal megszakított kék és fehér. A *Szűz köpönyegei* sorozat példányai akrillal, illetve olajjal készültek, és minden oldalukon hajtogatottak voltak, melyek többségét a hajtogatás előtt fekete aláfestéssel, illetve kalligrafikus gesztusjelekkel látott el a művész. Majdnem mindegyik ide tartozó művét többször hajtogatta és festette. A vastagon felvitt, sűrű festéknek köszönhetően a *Köpönyegek* a széthajtogatás és kisimítás után is megőrizték a megmunkálás nyomait.

A sorozat elnevezése azon túl, hogy erőteljesen kötődik Hantaï jellegzetes szürrealista alkotásaink biomorf formakészletéhez, utal a középkor Mária-ábrázolásak szakralitására is. A köpeny, amely a keresztény ikonográfiában Szűz Mária alakjára borul, annak a kertnek is a szimbóluma, amely „hortus conclusus” néven ismert. A kert egyszerre utal Mária kiválasztottságára, Istenszülő voltára, szüzességére, vagyis arra, hogy Jézus a kereszténység tanítása szerint szeplőtelen módon fogant. A köpeny egyben a paradicsomi kert tisztaságára, érintetlenségére, nem emberkéz által teremtettségére is utal, mely Hantaï gyűrész technikájának is alapvető sajátossága volt.

A nagyméretű vásznak mellett kisebb pliage-ok is készültek ebben az időben, melyek közül többet 1981-ben megsemmisítés céljából a festő elásott. Feltételezhető, hogy a jelen darab is az elpusztításra szánt művek közé tartozott, erre utalhat az alkotás kettős 1962 – 1982 datálása. A kiásott darabok esetében az anyagban már nemcsak fizikai, de kémiai változások is lejátszódtak. A különféle szerves anyagok, mikroszkopikus élőlények, mikrobák, gombák és penész „munkája” által új színek, új formák, új anyagok keletkeztek.

II. b. *Bendők* ciklus 1964–1965

Ugyancsak hajtogatással készült a *Panses* azaz *Bendő* sorozat, amely *A szűz köpönyegei* ciklusnál hangsúlyosabban idézi Hantaï 1950-es években készült szürrealista műveinek biomorf képi világát. Hantaï ugyanakkor ebben a periódusában sem tér vissza a figurativitáshoz. Továbbra sem kívánt közvetlenül beavatkozni – vagy csak a legszükségesebb mértékben – a fizikai átváltozás folyamatába, nem akarta irányítani a láthatatlan erők által létrejövő formálódást képein. Így e sorozat darabjai is hajtogatással készültek, vásznait többnyire földre fektetette, az anyagot pedig különféle módon hajtogatta, megcsomózta, vagy éppen zsinórral összekötözte, illetve festékekkel átítatta. Száradás után szétnyitva előtűnt a „vakon festett” kép. Feltételezhető, hogy az ebben a sajátos eljárásmodban rejlő asszociatív játék eredményezte a sorozat, illetve a ciklus darabjainak címadását, melyhez a művész saját bevallása szerint Henri Michaux írsaiból nyert ösztönzést: „*Van a Vents et poussières-ben egy szöveg, amely nagyon megfogott: 'Mindent, valóban mindent alulról kell újrakezdeni: a növényi sejtektől, a legkevesebbtől, a kezdetleges állatoktól: az élet ábécéjétől. A sejt még mindig megmentheti a világot, csakis a sejt, a kozmikus hurka, amely nélkül már nem tudjuk megvédeni magunkat. Mindez nyilvánvaló.' Ennyi. Valóban innen kellene újrakezdenünk. Ez minden, amit megpróbálhatunk.*”¹ Berecz Ágnes szerint ugyanakkor életrajzi vonatkozások is szerepet játszhattak a címadásban, a család biai házának padlásán lógó hurkákra és gyomor-alakú disznósajtok emlékképei által.²

II. c. *Akvarellek* ciklus 1970–1973

Az 1971-es *Aquarelles*-ben ugyancsak az élő dolgok tűnékenysége kap erőteljes hangsúlyt. A ciklusba tartozó vásznak virágágyásszerű elrendezése a növények törékeny finomságára utal, melyet Hantaï részben fel is számolt azáltal, hogy műveit a padló porával szennyezte be. Motívumainak mulékony jellegének hangsúlyozása Pollock festésmódjával rokon, mely során a mű létrehozatala a természet és a föld közelsége iránti vágyból eredően, a lábai alatt lévő festményekkel való „kertészkedés” képzetével párosul.

Hantaï fent tárgyalt három – az 1962–1982-es datálású *Pliage (Mariales)*, mely a festő 1960 és 1962 között készült *A szűz köpönyegei* ciklusához tartozó darabja, az 1964-es *Panses*, mely az 1964 és 1965

¹ Berecz Ágnes: Redők és csomók: Hantaï Simon, 1960–2001. In.: Simon Hantaï. Volume 2. Szerk.: Makáry Kálmán, Budapest, MAKlary Fine Arts, 2013. p. 62.

² U.o.

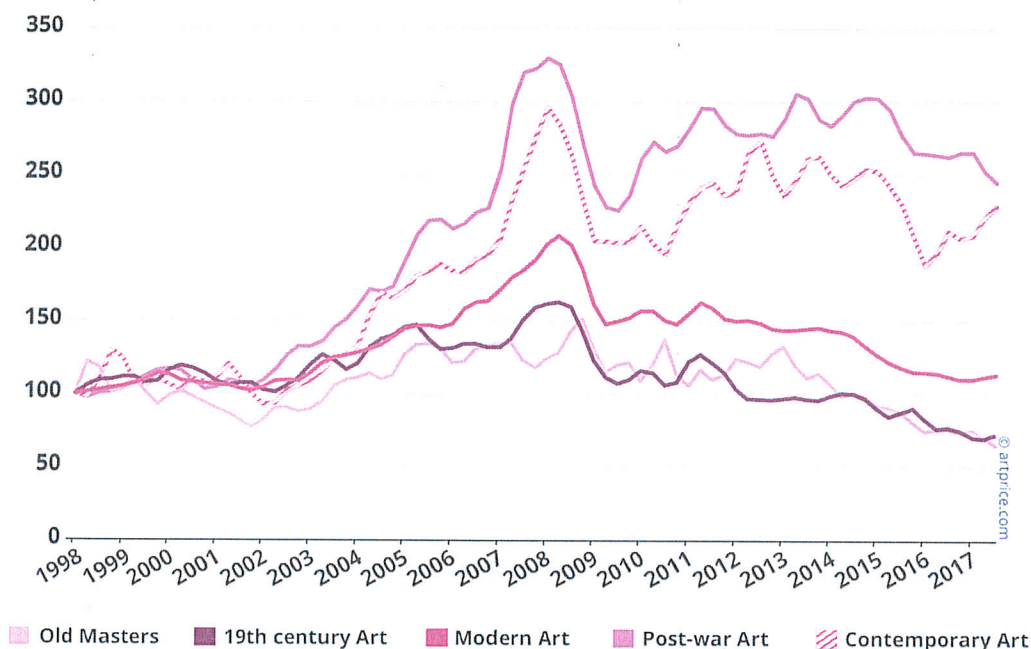
közé keltezett *Bendő* sorozat egy tipikus képviselője, illetve az 1971-ben készült *Aquarelles*, mely Hantaï 1970-től 1973-ig készült *Akvarell* ciklusába sorolható – alkotása a festő tipikus, az 1960-as években kialakuló egyedi eljárás módjainak teljes tárházát felvonultatják. A három mű így reprezentatív módon képviselik Hantaï komoly szakmai elismerésnek örvendő, s széleskörben népszerűvé váló művészetét. A szürrealizmus másodvirágzása, az absztrakt expresszionizmus, valamint az akcióművészet jellemző szellemtörténeti és esztétikai szemléletéhez kötődő sajátos alkotásmódjában szervesen kapcsolódik össze az európai informel „meditatívabb”, a festészeti tradícióra erőteljesebben reflektáló irányvonala, valamint a New York-i iskola által képviselt, a testiséget, a spontaneitást és anyagszerűséget drámaiban hangsúlyozó gesztusfestészete. Ez a mozzanat adja Hantaï művészetének kivételes szerepét, s egyben *A szűz köpenyei*, a *Bendő*, valamint az *Akvarell* ciklushoz tartozó darabok megkerülhetetlen művészettörténeti jelentőségét.

A fenti stilisztikai szempontok figyelembevételével kijelenthető, hogy a 2. mellékletben található 3, azaz három alkotás minden kétséget kizárólag Hantaï Simon (Bia, 1922 – Párizs, 2008) eredeti, sajátkezű alkotása, melyek állapota a koruknak megfelelő, restaurálását nem igényelnek.

III.

Általános piaci környezet

2002-ig az 1945 utáni európai és tengeren túli művészet műkereskedelmi helyzete közel azonos volt a régi mesterek, a 19. századi és a klasszikus modern művészet megítélésével. Ekkor indult be az a folyamat, mely a II. világháború és a kortárs művészet felértékelődését hozta. Az elmúlt évek elemzéseit látva ma már biztosan kijelenthető, hogy ez a tendencia nem tekinthető piaci manipulációnak, sem egyszerű „divathullámnak”. A befektetési célú vásárlások terén az elmúlt 15 év nyilvános eredményei az úgynevezett post-war és kortárs művészet hegemoniáját mutatják. Az Artprice.com által készített, a 2017-es első félév trendmozgásait bemutató elemzése szerint ez a szegmens nagyjából háromszoros értéknövekedést mutat a 19. és 20. századi klasszikus modern alkotásokkal szemben.

Forrás: Artprice.com

Bár a tavalyi évben némi visszaesést mutatott a globális műtárgypiac forgalma, a II. világháború utáni időszak továbbra is tartja korábbi népszerűségét. Amennyiben a piaci részesedés szempontjából nézzük a folyamatot, az összforgalom 52%-át tette ki a II. világháború utáni művészet, melyet 23%-kal követ a modern (főként 19. századi végi és a 20. század első felének alkotásai), míg a régi mesterek forgalma összesen 13%-ot tett ki a 2016-os évben.³ Ráadásul, míg az antik és a modern művészeti piacon árcsökkenés volt tapasztalható, addig a kortárs művészeti szegmensben mintegy 4%-kal emelkedtek az árak.⁴

A 1945 utáni művészet népszerűsége több okra vezethető vissza. A műkincspiac befektetési célú vásárlásai szempontjából ez az időszak befolyásolható a legnagyobb mértékben, hisz itt még korántsem beszélhetünk kanonizált életművekről, iskolákról, tendenciákról és korszakokról, mint mondjuk a klasszikus modern, vagy éppen a 19. századi művészet esetében. E tekintetben a II. világháború utáni és kortárs művészet megítélése még formálható, alakítható, mely a piaci eredményekre is képes nagyobb „hatást” gyakorolni. Ez a napjaink művészetét jellemző sajátosság ugyanakkor kockázatokat is rejt magában, hisz egy életmű árfekvésének szinten tartása, növelése sokban függ az adott alkotó szereplésének gyakoriságán, nívós szakmai rendezvényeken – egyéni és csoportos kiállításokon, vásárokon – történő részvételein.

A 1945 utáni művészet népszerűségének azonban van egy másik oka is. Az elmúlt néhány évtizedben a vizuális kultúrát alapvetően befolyásoló folyamatok játszódtak le a nyugati társadalomban. A változások szociális és társadalmi vetületei a művészeti érték nivellálódására is erőteljes hatást gyakoroltak. Ennek következtében a 19. valamint a 20. század első felének kulturális és társadalmi erőterébe született alkotások, életművek mai megítélése is rengeteget változott. Ez nemcsak a nyugati-európai, vagy tengeren túli országokban, hanem – igaz 10-15 éves késéssel – de már hazánkban is jól megfigyelhető. Ezt a folyamatot a hazai aukciós eredmények is igazolják. Az olyan iskolák és irányzatok, mint a naturalizmus, a szecesszió, vagy éppen Grasham-kör, Czóbel Béla, Rippl-Rónai József finomabb hangolású, kontemplatív szemléletű művészete a gyűjtők fiatal generációja számára avítottá váltak. Helyettük az avantgárd erőteljesebb hangolású, a hagyományos művészeti műfajokat átértelmező életművek, alkotások ázsiója és értéke nőtt szembetűnő módon.

IV.

Hantaí Simon alkotásai a hazai és a nemzetközi műkereskedelemben

IV.a. Elsődleges piaci szegmens

Az I. pontban körülírt, a nemzetközi művészeti szcénában betöltött szerepe miatt, Hantaí alkotásait már az 1980-as évek óta kitűntetett figyelem kíséri a világ műkereskedelmében. A művész festményei ma komoly szakmai reputációval rendelkező vásárokon jelennek meg, s a kortárs világkereskedelem egyik legjelentősebb galériájában a Gagosian Galleryben kerülnek bemutatásra. Magyarországon azonban jellemzően csak az elmúlt két évtizedben nőtt meg a művész szakmai és műkincspiaci ázsiója. Az 1990-es évekig Hantaí neve alig volt ismert idehaza. A rendszerváltozást követően azonban a magyar művészettörténet írás, valamint a honi műkereskedelem egyre nagyobb erőfeszítéseket tett

³ Dr. Clare McAndrew: *The Art Market 2017*. Basel, UBS–Art Basel, 2017. Magyarul ismerteti: portfolio.hu <http://www.portfolio.hu/befektetes/mutargy/a-vilag-mutargypiac-a-2016-ban.247539.html>

⁴ TEFAF 2017 *Global Art Market Report*. Szerk.: Prof. Dr. Rachel A. J. Pownall, Maastricht, TEFAF, 2017. <http://1uyxqn3l2dsa2ytyzj1asxmmmpt.wpengine.netdna-cdn.com/wp-content/uploads/2017/03/TEFAF-Art-Market-Report-20173.pdf> Magyarul ismerteti: portfolio.hu <http://www.portfolio.hu/befektetes/mutargy/mutargypiaci-trendek-erosodoben-a-muveszeti-vasarok-es-a-kortars-szegmens.246016.html>

annak érdekében, hogy a második világháborút követő külföldre távozott és letelepedett magyar alkotók életművét újra integrálja a hazai szcénába. Többek között Reigl Judit, Csernus Tibor, Rozsda Endre vagy éppen Hantai alkotásai egyre nagyobb számban jelentek meg e folyamat következtében mind önálló és tematikus kiállítások, mind pedig egyéb műkereskedelmi események – vásárok, árverések – keretein belül Magyarországon. Mára Hantai neve nemcsak a nemzetközi kontextusban, hanem hazánkban is jólcsengő névvé vált, a második világháborút követő időszak képzőművészeti palettájának egyik húzónevévé lépett elő.

Ez a tény sokban köszönhető a művészt idehaza és nemzetközi téren egyaránt képviselő Kálmán Maklár Fine Arts szakmai tevékenységének, amely nemcsak Magyarországon volt közreműködője a festő Ludwig Múzeumbéli 2014-es kiállításainak, hanem a nemzetközi műkereskedelemben is tovább népszerűsítette, illetve értékesítette Hantai alkotásait. A Maklár Fine Arts által csak az elmúlt öt évben a brüsszeli ArtFairen, a párizsi ArtParison, a karlsruhei Art Karlsruhen, a Masterpiece London-on, vagy éppen a barcelonai SWAB-on kerültek bemutatásra, illetve értékesítésre a művész alkotásai. A galéria közlése szerint a tárgyalt három alkotáshoz hasonló darabok viszonylag gyakran fordulnak elő a jelentősebb nemzetközi vásárokon és magángalériák kiállítótermeiben, ahol az 1962-es *Pliage*-hoz hasonló darabok a 280 000 és 320 000 euró közötti értéksávban, az *Aquarelle* (1971) párhuzamai 280 000 euró körüli áron, míg a három felajánlott darab közül a legritkábban felbukkanó műnek számító *Panse*-val (1964) rokon alkotások a 350 000 és 400 000 euró közötti áron cserélnek gazdát.

IV.b. Másodlagos piaci szegmens

A nemzetközi szakmai reputációjának köszönhetően a másodlagos piaci szereplők körében is erőteljes érdeklődés övezi Hantai alkotásait. A nemzetközi aukciós kínálatban évről évre aukciós rekordokat döntenek eladásai, míg Magyarországon – ahol a 2000-es évek elején még alig méltatott második világháború utáni progresszív irányzatok népszerűsége mára jelentősen megugrott – Hantai festményei – igaz azonban, hogy szinte csak kisebb méretű munkái – is megjelentek az egyes aukciós kínálatokban.

A nemzetközi aukciós forgalomban *A szűz köpönyegei* ciklusba (1960–1962) tartozó *Pliage*-hoz (1962) hasonló darab a Versailles-i Encheres S.A.R.L 2016 július 3-án értékesített mű volt, mely jutalékokkal együtt 152 360 euróért kelt el.⁵ A *Bendők* ciklus (1964–1965) jelen szakvélemény tárgyát képező darabja már szerepelt árverésen. A mű a párizsi Artcurial 2020. július 8-án megrendezett aukción került értékesítésre, ahol jutalékokkal együtt 136 500 euróért cserélt gazdát.⁶ Míg az *Akvarellek* ciklusba (1970–1973) tartozó, *Aquarelle* (1971) legközelebbi párhuzama a Sotheby's 2019. június 6-án kalapács alá került Hantai-alkotása volt 112 500 eurós bruttó eladási árral.⁷ Ez utóbbi darabhoz hasonló mű ugyanakkor már a magyar aukciós piacon is megfordult, mely a Kieselbach Galéria 2019. október 11-i árverésén 30 000 000 forint + 20% jutalékért került értékesítésre.⁸

A nemzetközi másodlagos piac relatív alacsonyabb leütési árainak oka, hogy a nyugati aukciós szintén jellemzően galériák vásárolnak. A magángyűjtők érdeklődése elhanyagolható. Ennek oka, hogy ez a kör előszeretettel veszi igényben a magángalériák plusz szolgáltatásait, amely kiterjed az eredetiség garanciájára, egyéb gyűjteménykezelési feladatok elvégzésére, illetve a művek szakmai menedzsmentjére is. Ez utóbbi magába foglalja a múzeumi és közgyűjteményi intézményekkel, valamint kurátori tevékenységet ellátó szakemberekkel történő kapcsolattartást, ami – értéknövelő módon – az adott művek jelentős közintézményekben megrendezésre kerülő egyéni, illetve tematikus kiállításokon történő szerepeltetését is elősegíti.

⁵ Sans titre, Epoque des mariales, (1960) Versailles Encheres S.A.R.L 03 Jul 2016 France - 70 x 60.5 cm, € 50,000 - € 60,000;

⁶ Panse (1964) Artcurial Paris, 08 Jul 2020 France - 125 x 105 cm, € 100,000 - € 150,000;

⁷ Untitled (1973) Sotheby's Paris 06 Jun 2019 France - 78 x 70 cm € 60,000 - € 90,000;

⁸ Fehér (1973/74) Kieselbach, Budapest, 11 Okt 2019 - 60 x 40 cm, HUF 15,000,000 - HUF 25,000,000;

V. Hantaï jelentősebb alkotásai magyar köz- és magángyűjteményekben

Hantaï festészete a művész korai franciaországi letelepedése, valamint a rendszerváltozás előtti kultúrpolitika érdektelensége miatt ma még alul reprezentált a hazai köz- és magángyűjteményekben. **Igaz ugyan, hogy a két országos intézmény – a Ludwig Múzeum (1db), a Szépművészeti Múzeum–Magyar Nemzeti Galéria (9 db) – illetve a pécsi Janus Pannonius Múzeum (nincs adat) letéteményezés, ajándékozás, valamint vásárlás útján már rendelkeznek az alkotó műveivel, ezek mennyisége azonban még messze nem ad átfogó képet Hantaï jelentőségéről, a hazai és a nemzetközi művészeti életben betöltött kiemelkedő szerepéről.** Az egyedüli kivételt – a művész kilenc alkotásával – a Szépművészeti Múzeum–Magyar Nemzeti Galéria 1800 utáni gyűjteménye jelenti, ahol a festő maga által válogatott alkotásai kellő alapossággal körvonalazzák a pályakép keresztmetszetét.

Mindeközben a hazai magángyűjteményi állományban folyamatosan nő a Hantaï-alkotások száma, igaz ezek döntő többsége a művész korai, még magyarországi korszakához köthető alkotások. **Az elmúlt egy évtizedben, a magánvásárlások nyomán mintegy 30-40 mű került hazai kollekciókba.** Közülük több, már nyilvános eseményeken, főként a művész egyéni tárlatain, valamint különböző tematikus kiállításokon bemutatásra kerültek. A festő ennek a kedvező folyamatnak köszönhetően mára a hazai képzőművészeti szcéna állandó szereplőjévé vált.

VI.

Összegzés és értébecslés

Hantaï Simon (Bia, 1922 – Párizs, 2008) festőművész 3 azaz három, a MNB-Ingatlan Kft. (székhely: Budapest, 1054. Szabadság tér 9.) számára, a Kálmán Maklár Fine Arts (1055 Budapest, Falk Miksa u. 10.) által felajánlott alkotás értébecsléséhez az I., II., III., IV., valamint V. pontban körülírt kánonra, műtárgycsoportokra, piaci környezetre és közgyűjteményi sajátosságokra vonatkozó megállapítások mellett, az alábbi szempontokat kell még figyelembe venni:

-A IV.b. pontban leírt, elszórt jellegű másodlagos piaci szereplések ellenére Hantaï Simon alkotásaira az elsődleges piaci résztvevőknek számító galériák, ez esetben a Kálmán Maklár Fine Arts árképzése az iránymutató. Ennek oka, hogy Hantaï – a tárgyalt három képhez hasonló – jelentősebb alkotásai nem árveréseken, hanem a művészt képviselő, illetve értékesítő galériákon keresztül jutnak műkereskedelmi forgalomba. A Maklár Fine Arts árpolitikájára ma a nyugati árszínvonal tartása a jellemző, mivel az egyre élénkebb nemzetközi érdeklődésnek köszönhetően jó százalékkal képesek értékesíteni külföldi vásárokon, illetve partnergalériákban a művész alkotásait.

A nemzetközi műkereskedelemben is képviselt alkotók esetében figyelembe kell venni a forint napjainkban tapasztalható gyenge árfolyamát. Az hosszú időszakon keresztül a 300 és 330 forint között mozgó euró jelentősen elszakadt ettől az értéksávtól az elmúlt néhány hónapban. Jelenleg a 360–370 forint közötti értéktartományban található.

A MNB-Ingatlan Kft. (székhely: Budapest, 1054. Szabadság tér 9.) számára, a Kálmán Maklár Fine Arts által (székhely: 1055 Budapest Falk Miksa utca 10.) felajánlott 3, azaz három Hantaï Simon (Bia, 1922 – Párizs, 2008) eredeti, minden kétséget kizárólag a művész saját kezű alkotását az I., a II., a III., IV., V.,

illetve a VI. pontban körülírt szempontok alapján, a 2. melléklet műleírásaiban meghatározott tartományokban, együttesen pedig a bruttó 245 000 000 Ft és a 275 000 000 Ft, azaz a kétszáznegyvenötmillió forintos és a kétszázhetvenötmillió forintos értéksávban állapítom meg.

Budapest, 2020. 10. 25.

Kaszás Gábor
művészettörténész
Kaszás Gábor
művészettörténész
igazságügyi szakértő

1. melléklet Hantaï Simon (Bia, 1922 – Párizs, 2008) festőművész alkotásai közgyűjteményekben:

Belgium

Brussels: Musées royaux des beaux-arts de Belgique

Liège: MAMAC Musée d'Art Moderne et Contemporain

Egyesült Királyság

Cardiff: Amgueddfa Cymru — National Museum Wales

Franciaország

Antibes: Musée Picasso

Bordeaux: CAPC, musée d'art contemporain de Bordeaux

Bourg-en-Bresse: Musée de Brou

Colmar: Musée Unterlinden

Evreux: Musée d'art-histoire-archéologie d'Evreux

Grenoble: Musée de Grenoble

Lyon: Musée des beaux-arts

Marseille: Musée Cantini

Montpellier: Musée Fabre

Nantes: Musée des Beaux-Arts de Nantes

Nice: MAMAC, Musée d'art moderne et contemporain

Nîmes: Carré d'Art – Musée d'Art Contemporain

Orléans: Musée des beaux-arts d'Orléans

Párizs: Centre Pompidou, MNAM-CCI

Párizs: Musée d'art moderne de la Ville de Paris

Párizs: Fondation Louis Vuitton – LVMH

Párizs: Fondation Cartier

Saint-Étienne: Musée d'art moderne et contemporain de Saint-Étienne Métropole

Strasbourg: Musée d'art moderne et contemporain de la Ville de Strasbourg

Toulouse: Les Abattoirs, Musée d'art moderne et contemporain/Frac Midi-Pyrénées

Valence: Musée d'art et d'archéologie de Valence

Vitry-sur-Seine: MACVAL, musée d'art contemporain du Val-de-Marne

Cnap, Centre national des arts plastiques:

Frac Bretagne

Frac Limousin

Frac Poitou-Charentes

Frac Languedoc-Roussillon

Frac Basse-Normandie

Frac Provence-Alpes-Côte d'Azur

Frac Auvergne

Japán

Osaka: City Museum of Fine Arts

Kanada

Montréal: MAC, Musée d'art contemporain

Vancouver: Vancouver Art Gallery

Magyarország

Szépművészeti Múzeum–Magyar Nemzeti Galéria, Budapest

Ludwig Múzeum, Budapest

Janus Pannonius Museum, Pécs

Németország

Münster: Westfälisches Landesmuseum für Kunst und Kulturgeschichte

Olaszország

Brescia: Centro studi "Paolo VI" sull'arte moderna e contemporanea

Vatican Museum

Svájc

Geneva: Fondation Gandur pour l'Art

USA

Buffalo, NY: Albright-Knox Art Gallery

Chicago, IL: Newberry Library

Hamilton, NY: Colgate University, Picker Art Gallery, Hamilton

Houston, TX: The Museum of Fine Arts, Houston, Texas

MoMA, The Museum of Modern Art

Solomon R. Guggenheim Museum

National Gallery of Art, Washington, D.C.

Hirshhorn Museum and Sculpture Garden, Smithsonian Institution

2. **Melléklet:** Az MNB-Ingatlan Kft. (Székhely: 1054 Budapest, Szabadság tér 9.) számára felajánlott három Hantaï-alkotás:

1. Hantaï Simon (1922-2007): *Pliage*, 1962-1982. akril, vászon, 86 x 42 cm
jelezve jobbra lent: S.H. 82.

Proveniencia:

-korábban japán magángyűjteményben

Kiállítva:

-Simon Hantaï. Budapest, Kálmán Maklár Fine Arts, 2011.

-Hantaï Simon retrospektív kiállítása. Budapest, Ludwig Múzeum, 2014.

Reprodukálva:

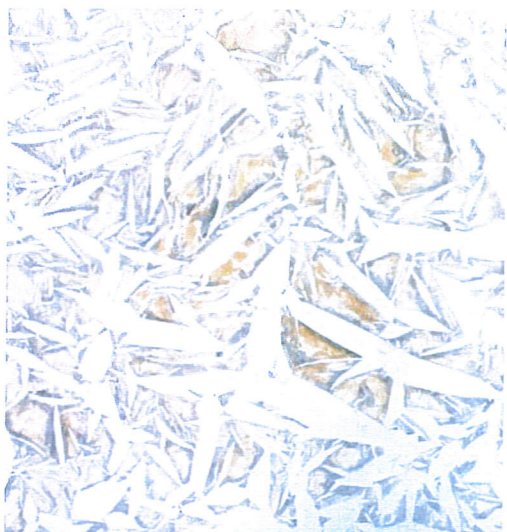
-Hantaï – Reigl – Fiedler. Budapest, Maklár Artworks, 2012.

-Simon Hantaï. Budapest, Maklár Artworks, 2013. p. 380

értéke: 85 000 000 – 95 000 000 Ft

2. Hantaï Simon (1922-2007): *Panse*, 1964. olaj, vászon, 125 x 105 cm
 jelezve jobbra lent: S. Hantaï
 Galerie Jean Fournier oeuvre-jegyzék szám: CF 2.4.8.
 Proveniencia:
 -korábban francia magángyűjteményben
 értéke: 80 000 000 – 90 000 000 Ft

3. Hantaï Simon (1922-2007): *Aquarelle*, 1971. akvarell, vászon, 69 x 61 cm
 jelezve jobbra lent: S.H. 71.
 Galerie Jean Fournier oeuvre-jegyzék szám: CF 3.1.223.
 Proveniencia:
 -Galerie Jean Fournier, Párizs
 -majd francia magángyűjteményben
 értéke: 80 000 000 – 90 000 000 Ft